

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/190/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612206297
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612206297.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Nitra v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO a.s., Panenská 7, Bratislava, IČO 35 787 783, zastúpený usadenou euroadvokátkou JUDr. Helenou Strachotovou, so sídlom Martin, Hviezdoslavova 7, proti odporcovi: U. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XXX, o zaplatenie 3.155,43 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 22. marca 2013 č. k. 4C/232/2012-102, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh v časti zaplatenia sumy 1.652,26 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 01. 07. 2012 do zaplatenia zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa domáhal od odporcu zaplatenia sumy 3.155,43 eura spolu s úrokmi z omeškania z dôvodu, že dňa 23. 07. 2007 uzavreli zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 120.000,- Sk, t. j. 3.983,27 eura, odporca úver nesplatil, preto navrhovateľ odstúpil od zmluvy a dlh odporcu sa stal splatným v celom rozsahu. Uviedol, že žalovaná suma pozostáva z dlžných mesačných splátok úveru v sume 141,87 eura a z úverovej istiny splatnej ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy v sume 3.013,56 eura. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že rozsudkom zo dňa 28. 08. 2012 č. k. 4C/232/2012-76 zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.503,17 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 01. 07. 2012 do zaplatenia, náhradu trov konania v sume 94,50 eura a na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 154,55 eura, to všetko v splátkach po 50 eur mesačne. Vo zvyšku návrh zamietol z dôvodu, že na základe odstúpenia od úverovej zmluvy zo strany navrhovateľa sa zmluva v zmysle § 48 ods. 2 OZ od začiatku zrušuje a navrhovateľovi vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.503,17 eura, keďže úver bol poskytnutý vo výške 3.983,27 eura, odporca vrátil iba sumu 2.480,10 eura. Na základe odvolania navrhovateľa Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. 11. 2012 číslo konania 5Co/306/2012-91 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvého stupňa zamietajúcu časť bližšie nešpecifikoval, a teda z obsahu napadnutého rozsudku nevyplýva v akej časti návrh zamietol a taktiež sa nevyporiadal s návrhom v tom smere, že nezisťoval z čoho pozostávajú jednotlivé sumy uplatnené navrhovateľom. Súd prvého stupňa uviedol, že na základe predchádzajúceho ako aj doplneného dokazovania zistil, že účastníci uzavreli dňa 23. 07. 2007 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver v sume 120.000,- Sk t. j. 3.983,27 eura, ktorý sa odporca zaviazal zaplatiť v 72 mesačných splátkach po 86,01 eura, keďže však úver prestal splácať, navrhovateľ mu dňa 25. 05. 2012 oznámil odstúpenie od úverovej zmluvy s tým, že úver sa stáva splatným v celom rozsahu ku dňu k 30. 06. 2012 a zároveň ho vyzval na zaplatenie sumy 3.155,43 eura pozostávajúcej z dlžných mesačných splátok z úveru v sume 141,87 eura a úverovej

istiny splatnej ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy v sume 3.013,56 eura. Navrhovateľ v priebehu konania dokladoval, že odporca čerpal úver v poskytnutej výške, t. j. do sumy 3.983,27 eura, pričom odporca doposiaľ na splátkach vrátil spolu sumu 2.480,10 eura. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 48 ods. 1, ods. 2, § 451 ods. 1, ods. 2, § 457 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 1.652,26 eura s príslušenstvom je nedôvodný, a preto ho zamietol. Uviedol, že je nesporné, že navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky do výšky 3.983,27 eura, avšak dňa 25. 05. 2012 navrhovateľ odstúpil od úverovej zmluvy, a teda podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa zmluva od začiatku zrušuje, pričom odstúpenie od zmluvy bolo dohodnuté v článku III. bod 6.1 všeobecných podmienok navrhovateľa pre poskytovanie spotrebiteľského úveru, a keďže zmluva sa od začiatku zrušuje, tak na strane odporcu vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný navrhovateľovi vydať. Bezdôvodné obohatenie v tomto prípade spočíva vo vrátení finančných prostriedkov do výšky 1.503,17 eura, keďže navrhovateľ poskytol odporcovi sumu 3.983,27 eura odporca doposiaľ vrátil sumu 2.480,10 eura. Predchádzajúcim rozsudkom bol odporca už právoplatne zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.503,17 eura s príslušenstvom a návrh vo zvyšku nie je dôvodný. Poukázal na to, že navrhovateľ sa návrhom domáhal zaplatenia sumy 3.155,43 eura s príslušenstvom, pričom bližšie nezdôvodnil z čoho táto suma pozostáva. V tomto prípade ide o občianskoprávny vzťah, keďže spory týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľských úveroch sú občianskoprávnymi vecami, preto účinky odstúpenia od zmluvy nebolo možné posudzovať podľa § 349 Obchodného zákonníka ako požadoval navrhovateľ vo svojom odvolaní. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, pretože obaja mali vo veci iba čiastočný úspech a to približne v polovici.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že odstúpením od úverovej zmluvy bola zmluva zrušená od počiatku a že navrhovateľovi vznikol nárok na bezdôvodné obohatenie, ktoré mu bolo priznané vo výške 1.503,17 eura. Poukázal na článok V.5. zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 23. 07. 2007, podľa ktorého odstúpenie od zmluvy nadobúda účinnosť ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo doručené oznámenie o odstúpení druhej zmluvnej strane. Ku dňu účinnosti odstúpenia je splatný celý dlh. Zánikom zmluvy nezanikajú práva a povinnosti podľa článku V.1. a navrhovateľ je oprávnený požadovať od klienta úhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky, je oprávnený požadovať od klienta neodkladné uhradenie celej výšky poskytnutého úveru vrátane úrokov za obdobie od uzavretia zmluvy do odstúpenia, náhrady všetkých nákladov spojených s posúdením a spracovaním žiadosti o úver a nákladov spojených so zabezpečením poskytnutia peňažných prostriedkov formou úveru.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 a § 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

V predmetnej veci navrhovateľ s odporcom uzatvoril zmluvu o poskytnutí s spotrebiteľského úveru dňa 23. 07. 2007, na základe ktorej poskytol odporcovi úver vo výške 120.000,- Sk, ktoré mal odporca splatiť v splátkach po 2.591,- Sk mesačne, počet splátok 72. V bode III. 6.1 Všeobecných podmienok navrhovateľa pre poskytnutie spotrebiteľského úveru sa uvádza, že poskytovateľ úveru je oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia v prípade, že klient sa dostal do omeškania so splatením viac než dvoch po sebe nasledujúcich splátok alebo jednej splátky dlhšie ako 3 mesiace, alebo ak klient uviedol v žiadosti nepravdivé alebo neúplné údaje, alebo bolo začaté exekučné konanie týkajúce sa majetku klienta, prípadne partnera, vrátane majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, alebo klient porušil niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich zo zmluvy o úvere alebo zo zmlúv, ktorých predmetom je zabezpečenie pohľadávky z úveru. Zánik záväzku sa v ostatnom riadi platnou právnou úpravou.

Rozsudkom zo dňa 28. 08. 2012 č. k. 4C/230/2012-76 súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.503,17 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 01. 07. 2012 do zaplataenia a na náhradu trov konania v sume 94,50 eura a na účet právnej zástupkyne navrhovateľa náhradu trov právneho zastúpenia sume 154,55 eura, a to všetko v splátkach po 50 eur mesačne s účinnosťou od 1. dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh zamietol.

Krajský súd Nitra uznesením zo dňa 30. 11. 2012 č. k. 5Co/306/2012-91 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyslovil záväzný právny názor, že daný vzťah medzi účastníkmi konania treba posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzatvorenia zmluvy. Vytkol súdu prvého stupňa, že zamietajúcu časť bližšie nešpecifikoval v tejto časti sa nevyporiadal s návrhom, pretože nezisťoval z čoho jednotlivé sumy pozostávajú.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza, že daný vzťah medzi účastníkmi konania je občianskoprávnym vzťahom, ktorý sa riadi ustanoveniami zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzatvorenia zmluvy i s poukazom na ust. § 52 ods. 1 OZ platného v čase uzatvorenia zmluvy (stav platný do 31. 12. 2007) kedy citované ustanovenie presne vymedzovalo, čo sú spotrebiteľské zmluvy. Medzi spotrebiteľské zmluvy neboli síce zaradené zmluvy o úvere, a až novela Občianskeho zákonníka vykonaná zák. č. 379/2008 Z. z. v § 52 ods. 1 OZ definovala spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa týka aj právnej úpravy zmlúv, ktoré dodávatelia uzatvorili so spotrebiteľmi pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 150/2004 Z. z. Režim týchto zmlúv sa upravuje ust. § 879f ods. 3, 4 OZ. Pokiaľ ide o zák. č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2008, nahradil ust. § 52 OZ novým znením, prechodné ustanovenie, ktoré zavádza nepravú spätnú pôsobnosť tohto zákona, a je obsiahnuté v ust. § 879j OZ. V tejto časti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky I ÚS 342/09 zo dňa 15. 06. 2009 a nález Ústavného súdu Českej republiky II ÚS 3/06, kde Ústavný súd Českej republiky zaujal názor na spätnú rektroaktivitu aplikácii domáceho práva implementujúceho komunitárne právo prihliadať k normám komunitárneho práva.

Navrhovateľ od predmetnej úverovej zmluvy odstúpil, pretože odporca prestal úver splácať a dňa 25. 05. 2012 oznámil odstúpenie od úverovej zmluvy odporcovi s tým, že úver sa stáva splatným v celom rozsahu ku dňu k 30. 06. 2012.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak (ods. 2).

Všeobecná zásada o rešpektovaní a dodržiavaní uzavretých zmlúv je prelomená výnimočným ustanovením, ktoré formuluje oprávnenie účastníka zmluvy odstúpiť od tejto zmluvy v prípadoch, v

ktorých to v hypotéze právnej normy predvída zákon, alebo keď sa na tom účastníci zmluvy vopred dohodli.

Odstúpenie od zmluvy je spravidla jednostranným právnym úkonom účastníka zmluvy na platnosť a účinnosť ktorého sa vyžaduje splnenie všetkých náležitostí ako pri prejavoch vôle. Ak dôjde k platnému (účinnému) odstúpeniu od zmluvy, zmluva sa od začiatku zrušuje. Právny predpis môže určiť, alebo účastníci zmluvy sa môžu dohodnúť na inom zrušení zmluvy než od jej začiatku. Zrušenie zmluvy je predpokladom na použitie pravidla obsiahnutého v § 457 OZ.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko podľa nej dostal.

Z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo na základe nej dostal. Takáto povinnosť je vzájomná, pričom účastníci majú možnosť dohodnúť sa o čase a spôsobe vrátenia toho, čo navzájom dostali. Ak k takejto dohode nedôjde, účastník zmluvy je povinný vrátiť to, čo dostal prvý deň po tom, čo ho druhý účastník o vrátenie požiadal. Podľa § 457 OZ je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo dostal. Ak nič nedostal, prirodzene túto povinnosť nemá, v prípade, keď dostal niečo iba jeden z účastníkov, túto povinnosť má iba on.

Prvostupňový súd správne považoval odstúpenie navrhovateľa od zmluvy za platné a na základe toho zaviazal odporcu navrhovateľovi plniť. Odstúpením od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka sa zrušuje zmluva od počiatku (ex tunc). Ako bolo vyššie uvedené, vzájomný vzťah účastníkov konania je vzťahom zo spotrebiteľského úveru a jedná sa o občianskoprávny vzťah, preto aj dané odstúpenie od zmluvy sa riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka a tomu vyplývajúcich dôsledkov. Keďže odstúpením od zmluvy došlo k jej zrušeniu od počiatku, potom účastníci sú si povinní vrátiť vzájomné plnenia, t. j. iba plnenie reálne poskytnuté, bez navýšenia a poplatkov, ktoré vyplývali pôvodne zo zmluvy.

Tvrdenie navrhovateľa, že úverová zmluva sa zrušila až okamihom účinnosti odstúpenia od zmluvy a nie od počiatku, nemá oporu ani v zákone, ale najmä v predmetnej úverovej zmluve a všeobecným podmienkach. Nie je možné stotožňovať okamih nadobudnutia účinnosti odstúpenia od zmluvy s okamihom zrušenia zmluvy na základe odstúpenia od zmluvy. Účinnosť právneho úkonu znamená, že daným okamihom (dňom) nastávajú účinky tohto právneho úkonu (odstúpenia) spočívajúce vo vzniku dôsledkov, ktoré priamo zákon, alebo zmluvná dohoda účastníkom upravuje. V danom prípade si účastníci v zmluve dohodli iba okamih nadobudnutia účinnosti odstúpenia od zmluvy a nie okamih zrušenia zmluvy na základe účinného odstúpenia od zmluvy.

Keďže v zmysle citovaných zákonných ustanovení si účastníci majú vrátiť vzájomné plnenia, odporcovi vznikla povinnosť vrátiť navrhovateľovi sumu, ktorú od neho obdržal titulom úveru vo výške 3.983,27 eura. Odporca vrátil navrhovateľovi sumu 2.480,10 eura, preto mu zostal voči navrhovateľovi dlh vo výške 1.503,17 eura. Uvedenú sumu spolu s príslušenstvom už bol zaviazaný navrhovateľovi zaplatiť rozsudkom súdu prvého stupňa zo dňa 28. 08. 2012 č. k. 4C/230/2012-76, preto súd prvého stupňa v ďalšom konaní napadnutým rozsudkom návrh vo zvyšku zamietol.

Vzhľadom k tomu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne trovy konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací súd pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.